

AKTIVE FORSAMLINGSHUSE

Projektbeskrivelse og vejledning til ansøgning – forsamlingshuse

I dag lever mange af de danske forsamlingshuse en hensygnende tilværelse. Men Lokale- og Anlægsfonden mener, at en del af husene har muligheder for igen at blomstre op som lokale aktive samlingssteder i de små landsbysamfund. Derfor inviterer Fonden landets forsamlingshuse til at deltage i et projektforsløb, der skal udvikle tre spændende forslag til, hvordan et tidssvarende forsamlingshus kan udformes, og hvilke aktiviteter, det kan tilbyde.

Vil I være med, er det vigtigt, at I har mod på og ressourcer til at gå i gang med en markant ombygning af jeres forsamlingshus, og at I har ambitioner om at forny jeres forsamlingshus, så det i fremtiden kommer til at udgøre et tidssvarende og bæredygtigt samlings- og aktivitetshus for alle i lokalsamfundet. Det er vigtigt at understrege at projektet ikke drejer sig om renovering, med derimod henvender sig til forsamlingshuse der:

- Har ressourcer til at igangsætte og gennemføre et projekt, der vil udvikle forsamlingshusets bygninger, funktioner og aktiviteter, og dermed rækker ud over almindelig bygningsforbedring.
- Kan medfinansiere realisering af ombygningen.
- Er klar til at åbne forsamlingshuset for nye brugergrupper.

På baggrund af denne ansøgningsrunde udvælges op til tre forsamlingshuse til at deltage i en udviklingsproces med Lokale- og Anlægsfonden som sparringspartner og tovholder. Samtidig udvælges tre tegnestuer, som hver især tilknyttes et af de tre udvalgte forsamlingshuse, hvorefter selve udviklingsprocessen sættes i gang.

Resultatet af udviklingsprocessen bliver et idéprospekt, der med illustrationer og tekst redegør for den bygningsmæssige omdannelse af det enkelte forsamlingshus.

Visionen er, at fremtidens forsamlingshus fungerer som et alsidigt aktivitets- og samlingssted af høj arkitektonisk kvalitet, der året rundt udgør det fælles omdrejningspunkt for de mindre bysamfund.

Det er målsætningen, at de deltagende grupper ved projektets udgang hver kan præsentere en løsning, der muliggør nye aktiviteter, sikrer en bæredygtig drift og giver udformningen et nutidigt præg. Endvidere bør der arbejdes med et arkitektonisk greb, der gør det muligt at udvide og forandre huset over tid. Det er ambitionen, at de tre forslag vil blive realiseret, så de ombyggede forsamlingshuse kommer til at stå som eksempelprojekter til inspiration for landets kommuner og forsamlingshuse.

Det er en forudsætning, at det enkelte forsamlingshus holder sig inden for en ramme af 300 m² ombygning og 100 m² udbygning, og at forslaget kan realiseres for maks. 5 mio. kr. inkl. moms. Kan forslaget leve op til Lokale- og Anlægsfondens arkitektoniske og funktionelle kvalitetskrav, vil Fonden kunne støtte realiseringen af det enkelte projekt med op til 40 % af den samlede anlægssum, dog med maks. 2 mio. kr.

Baggrund

Forsamlingshusene i Danmark blev opført som fælleshuse, hvor mennesker kunne forsamles om forskellige interesser og opgaver. Fra begyndelse af 1870'erne til 1905 blev der bygget næsten 1.000 forsamlingshuse, og ved århundredeskiftet havde næsten hver eneste landsby fået sit eget forsamlingshus. I forsamlingshusene dyrkede borgerne deres grundlovssikrede ret til forsamlings- og foreningsfrihed og mødtes om en lang række aktiviteter som foredrag, husflid, amatørteater, fester, møder og gymnastik. Fra 1960'erne begyndte husene imidlertid at miste deres funktion som landsbyernes samlingspunkt, og i dag slås mange af landets forsamlingshuse med et faldende antal brugere og akut behov for renovering, og det kan i værste fald medføre at husene lukkes.

Men forsamlingshusene repræsenterer en stor værdi i den folkelige historie, og selv om de kan opleves som hørende en svunden tid til, er der stadig behov for samlings- og aktivitetssteder i mindre lokalsamfund, hvor fælles faciliteter som idrætshaller og kulturhuse er fraværende.

Lokale- og Anlægsfonden har i 2011 deltaget i en række møder om forsamlingshusenes fremtid. Det ser, ud som om der fortsat er et solidt grundlag for forsamlingshuse i landsbyer, der forstår at følge med tiden og har mod på at introducere en opdateret udgave af det lille forsamlingshus.

Forsamlingshusenes historie og lille bygningsmæssige skala, er en styrke, der skal afspejle sig i omdannelsen af forsamlingshusene. For netop den mindre skala, adskiller husene fra de større idrætshaller og kulturhuse, og sikrer at aktiviteterne tager afsæt i de lokale brugeres nære behov for socialt samvær og aktivitet på tværs af alder. Husene skal således rumme mulighed for både kulturelle aktiviteter og bløde bevægelsesaktiviteter. Nye brugergrupper skal inviteres indenfor, dagens aktivitetsmønstre skal præge husets funktioner, og er der særlige ressourcer og kompetencer i lokalområdet, kan det være med til at give huset en særlig profil. Vigtigt er det også, at rammerne inspirerer til socialt samvær, og at udearealerne bearbejdes, så de udgør en naturlig del af forsamlingshusets aktivitetsflade. Endelig er det vigtigt, at omdannelsen resulterer i et forsamlingshus med bred lokal opbakning og en bæredygtig drift.

Da mange forsamlingshuse i dag lider under at være blevet ud- og ombygget ad flere omgange, vil Fonden med omdannelsen søge at fremme udvikling af funktionsdygtige huse, der fremstår helstøbt i deres rumlige udformning.

Formålet med forløbet er således at udvikle forsamlingshuset, så det atter udgør det vigtigste samlingspunkt i mindre lokalsamfund.

Organisering

Lokale- og Anlægsfonden afvikler projektet som en udviklingsproces, der forløber over fire workshops.

Blandt de indkomne ansøgninger udvælger Lokale- og Anlægsfonden op til tre forsamlingshuse og op til tre arkitekturrådgivere. Endvidere tilrettelægger Fonden udviklingsprocessen og fungerer som tovholder ved afviklingen af workshops.

Med henblik på en endelig realisering af de udarbejdede projektforslag medvirker Lokale- og Anlægsfonden til formidling af resultaterne og bidrager med økonomisk støtte til realiseringen af anlæggene. Det er dog en forudsætning for Lokale- og Anlægsfondens videre støtte til projekterne, at forslagene lever op til Fondens kvalitetskrav, og at der lokalt kan rejses den resterende anlægsfinansiering.

Kontaktpersoner i Lokale- og Anlægsfonden:

Udviklingskonsulent, Laura Munch, tlf.: 3283 0342 / lm@loa-fonden.dk

Planchef, Per Schulze, tlf.: 3283 0351 / ps@loa-fonden.dk

Proces

Udviklingsprocessen løber fra den 29. marts til den 29. maj 2012 og består af fire workshops med mellemliggende arbejdsperioder. Workshop 1, 3 og 4 er fælles for alle tre grupper, mens workshop 2 afvikles lokalt med deltagelse af det enkelte forsamlingshus og den tilknyttede arkitekturrådgiver. Imellem de planlagte workshops arbejder grupperne selvstændigt med opgaven.

Det forventes, at den enkelte gruppe kan håndtere alle projektets kreative og tekniske discipliner, således at arkitekterne bidrager med den design- og konstruktionsmæssige ekspertise, mens forsamlingshusene bidrager med viden om funktioner, brugergrupper, kendskab til lokalområdet m.m.

Da hensigten med den tilrettelagte proces er at skabe en konstruktiv og optimerende dialog mellem forsamlingshuse, arkitekter og Lokale- og Anlægsfonden, er det en forudsætning, at deltagerne indgår i processen som ligeværdige, åbne og lyttende parter og lader sig inspirere af de forslag og idéer, der fremlægges.

Derfor er tre af de fire workshops fælles, hvor alle i projektet deltager med kritik, sparring og idégenerering på tværs af de deltagende grupper.

Forud for den første workshop kan hvert forsamlingshus og hver arkitekturrådgiver få tildelt en opgave, der skal fremlægges som et kortere oplæg. Formålet er at skabe en fælles platform af baggrundsinformation og viden som afsæt for løsning af den konkrete opgave. De efterfølgende workshops vil rumme en blanding af fremlæggelse af foreløbige resultater, diskussioner og sparring med henblik på en udvikling af projekterne.

Lokale- og Anlægsfonden kan invitere eksterne oplægsholdere og andre ressourcepersoner, der kan supplere med viden og inspiration til at deltage i workshops.

Udviklingsforløbet skal for hver af de tre grupper resultere i et detaljeret idéprospekt, der udviser fornyelse i forsamlingshusets udtryk og funktioner. Det detaljerede idéprospekt skal indeholde:

En uddybende beskrivelse af forslaget, herunder beskrivelse af:

- Målgrupper
- Funktioner
- Den arkitektoniske idé
- Materialevalg
- Overordnede konstruktions- og installationsprincipper
- Miljømæssige betragtninger, herunder præsentation af bæredygtige tiltag
- En vurdering af de tidsmæssige rammer for bearbejdning af idéprospektet til myndighedsprojekt
- Et budget for opgavens videre realisering, herunder et overslag over de samlede etableringsudgifter inkl. rådgiverhonorar m.m.
- En vurdering af fremtidige drifts- og vedligeholdelsesomkostninger for forsamlingshuset.

Det detaljerede idéprospekt skal i øvrigt som minimum indeholde projektbeskrivelse, illustrationer, plan, snit og opstalt i målfaste tegninger, min. 1:200 og i en form der gør det egnet til formidling. Materialet skal således afleveres i digital form til formidling via elektroniske medier, samt på tryk. Der udover bør særlige detaljer afleveres i 1:10.

Slutmålet for den samlede proces er realisering af de tre projektforslag. Efter udviklingsprocessen er det derfor hensigten at projektforslagene skal hovedprojekteres og den samlede anlægsudgift realiseres, med henblik på at de tre forsamlingshusene endeligt kan ombygges.

Formidling

De endelige forslag præsenteres på Lokale- og Anlægsfondens hjemmeside, og udviklingsarbejdet vil i øvrigt blive præsenteret i Fondens halvårslige magasin Tribune, der læses af bygherrer, kommunale beslutningstagere, projektledere og planlæggere m.fl.

Endelig vil Fonden via sit rådgivnings- og formidlingsarbejde sørge for at udbrede kendskabet til de endelige forslag.

Økonomi

Lokale- og Anlægsfonden honorerer de deltagende arkitekturrådgivere med 125.000 kr. inkl. moms, for udarbejdelse af projektforslag.

Til realisering af op til tre projektforslag kan Lokale- og Anlægsfonden bidrage med op til 40 % af de samlede anlægsudgifter, dog maks. 2 mio. kr. pr. forsamlingshus – forudsat at forslagene lever op til Lokale- og Anlægsfondens arkitektoniske og funktionelle kvalitetskrav, og at der lokalt kan rejses den resterende anlægsfinansiering.

Forventet tidsplan

Projektet forventes at forløbe efter følgende tidsplan:

Torsdag d. 1. marts 2012:

Afleveringsfrist for bud om deltagelse

Torsdag d. 15. marts 2012:

Udvælgelse af op til tre forsamlingshuse og op til tre tegnestuer

Torsdag d. 29. marts:

Workshop 1, fælles opstart for alle grupper

Tirsdag d. 17. april:

Workshop 2, gruppe 1

Onsdag d. 18. april:

Workshop 2, gruppe 2

Torsdag d. 19. april:

Workshop 2, gruppe 3

Tirsdag d. 8. maj:

Workshop 3, fælles for alle grupper

Tirsdag d. 29. maj:

Workshop 4, fælles aflevering for alle grupper

Medio juni 2012:

De endelige forslag offentliggøres

2. halvår 2012:

Projektforslagene søges realiseret

De fælles workshops forventes at finde sted i Københavnsområdet, mens gruppeworkshops vil finde sted i de respektive forsamlingshuse.

Ansøgningsfrist

Ansøgning om deltagelse i udviklingsprojektet skal være Lokale- og Anlægsfonden i hænde senest **torsdag den 1. marts 2012 kl. 12.00**. Ansøgningsmaterialet sendes til Lokale- og Anlægsfonden, Kanonbådsvej 12A, 1437 København K, mrk. 'Aktive Forsamlingshuse' eller mailes til lm@loa-fonden.dk

Udvælgelse

Senest den 15. marts 2012 udvælger Lokale- og Anlægsfonden op til tre forsamlingshuse og op til tre arkitekturrådgivere blandt de indsendte ansøgninger. Alle ansøgninger, der er modtaget rettidigt, får direkte besked om udvælgelsen.

Der vil i udvælgelsen af forsamlingshuse bl.a. blive lagt vægt på ansøgernes visioner for husets fremtidige aktiviteter og funktioner, den lokale kontekst og organiseringen af lokalsamfundets frivillige ressourcer i projektet. Endvidere vil de mulige arkitektoniske udviklingsperspektiver i det eksisterende hus blive vurderet, og endelig skal der foreligge en realistisk finansieringsplan, der redegør for hvorledes den resterende del af de forventede anlægsudgifter vil blive finansieret. Herunder vil det blive vægtet positivt, at kommunen, hvor forsamlingshuset er hjemhørende, har et økonomisk engagement i projektet og i den efterfølgende drift af forsamlingshuset.

Endelig vil Lokale- og Anlægsfonden ved udvælgelsen af deltagere søge at danne tre grupper, der så vidt muligt repræsenterer tre forskellige perspektiver på udvikling af forsamlingshuse.

Krav til ansøgning fra forsamlingshuse

Ansøgningen skal bestå af en beskrivende del og en faktadel.

Den beskrivende del skal indeholde:

- Beskrivelse af nuværende aktiviteter og brugergrupper
- Beskrivelse af lokalsamfund og nærmeste aktivitetsmuligheder
- Beskrivelse af nuværende organisering af forsamlingshuset
- Motivation for deltagelse
- Visioner for omdannelse af forsamlingshuset
- Overvejelser om målgrupper for brug af det fremtidige forsamlingshus
- Overvejelser over fremtidig organisering af forsamlingshuset
- Forventninger og krav til fremtidigt driftsbudget
- Eventuelle øvrige relevante oplysninger

Den beskrivende del af ansøgningsmaterialet må ikke overstige 5 A4-sider ekskl. evt. bilag.

Faktadelen skal indeholde :

- Præsentation af de personer der skal deltage i udviklingsprocessen (maks. 3 personer pr. forsamlingshus) inkl. kontaktinformationer.
- Kontaktinformation til kommunal samarbejdspartner eller referenceperson.
- Seneste reviderede driftsregnskab.
- Vedtægter for forsamlingshuset.

- Finansieringsplan for den resterende del (svarende til op til 3 mio. kr.) af de forventede anlægsudgifter på op til 5 mio. kr.
- Oplysninger om kommunens forventede økonomiske engagement i forsamlingshuset.
- Bygningsbeskrivelse inkl. beskrivelse af udearealerne
- Grundplan af det eksisterende forsamlingshus.
- Situationsplan af forsamlingshusets placering i lokalområdet.
- Fotos af forsamlingshusets facader og de indendørs forhold.

Ansøgningsmaterialet vil alene danne udgangspunkt for udvælgelsen og vil ikke nødvendigvis indgå i den senere udviklingsproces.

Forudsætninger for at deltage

Det er en forudsætning for at deltage i projektet, at:

- I som forsamlingshus har mod på at foretage et markant skridt i retning af at nytænke udformningen af forsamlingshuset og dets aktiviteter.
- I er indstillet på at indgå i en proces hvor viden og erfaring deles i et fælles arbejdsforum – og hvor delprodukter og endelige forslag er genstand for diskussion og videreudvikling i et fælles arbejdsforum.
- I kan deltage med tre gennemgående og beslutningsdygtige personer i alle fire workshops, der fortrinsvist vil blive afviklet i dagtimerne.

- I kan redegøre for hvorledes den resterende del (svarende til op til 3 mio. kr.) af de forventede anlægsudgifter på op til 5 mio. kr. vil blive finansieret.
- Kommunen er involveret i projektet og bakker op om det.
- Det endelige projektforslag gøres tilgængeligt til inspiration for andre kommende bygherrer og rådgivere.

Yderligere oplysninger

Det er muligt at stille opklarende spørgsmål frem til onsdag den 29. februar 2012, ved henvendelse til:

Udviklingskonsulent, Laura Munch, tlf.: 3283 0342 / lm@loa-fonden.dk

Planchef, Per Schulze, tlf.: 3283 0351 / ps@loa-fonden.dk